

Arbetslivsmuseerna och Läroplan Lgr11

Dåliga historiekunskaper leder till att unga ser vårt samhälle som en absolut norm för hur ett samhälle ska vara, vårt sätt att leva ses som det enda riktiga och rimliga. I historielösheten finns grogrunden för intolerans och nedvärdering av andra samhällen och då lurar bakom hörnet rasism och misstro mot demokratin. Om man inte känner till bakgrunden till vår tids skeenden, om man inte ser något mönster, då kan man lätt hitta någon speciell grupp att skylla alla fel på.

Eva Queckfeldt Historiska Institutionen, Lunds Universitet

Pedagogik är läran om utbildning.

Didaktik kan definieras som vetenskapen om alla faktorer som påverkar undervisning och dess innehåll, och sätter fokus på lärande och hur lärande organiseras i till exempel klassrummet, online eller på museum.

Grundläggande värden

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. (Lgr11).

Mål för grundskolan

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- *kan använda det svenska språket i tal och skrift på ett rikt och nyanserat sätt,*
- *kan kommunicera på engelska i tal och skrift samt ges möjligheter att kommunicera på något ytterligare främmande språk på ett funktionellt sätt,*
- *kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet,*
- *kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv,*
- *kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt,*
- *kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,*
- *kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden,*
- *har fått kunskaper om och insikt i det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet samt fått grundläggande kunskaper om de nordiska språken,*

- har fått kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia,
- kan samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,
- har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället,
- har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället,
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud,
- kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande,
- kan göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.

Upptäck just Ditt museums berättelse i förhållande till läroplanen!

Människans förståelse av det förflutna är inflätad i hennes föreställningar om samtiden och perspektiv på framtiden. På så sätt påverkar det förflutna både våra liv i dag och våra val inför framtiden. Kvinnor och män har i alla tider skapat historiska berättelser för att tolka verkligheten och påverka sin omgivning. Ett historiskt perspektiv ger oss redskap att förstå och förändra vår egen tid. (Lgr11).

Frågeställning:

Vad förenar folk över tid i hela världen? Kampen för det existensiella! Att leva, äta, bo - och allt vad tid och utveckling gett på vägen.

Detta ger för dagen att landets samlade Arbetslivsmuseer utgör en sammanfattande berättar- och gestaltandegrund i överensstämmelse med vad vi vill våra barn ska lära sig i skolan.

Fundera över museets ursprung. Den historia museet ska skildra / berätta. Inget är för stort och inget är för litet.

Finns det något i verksamheten/berättelsen om arbetslivsmuseets historia med kopplingar till läroplanen?

Vad i den dagliga verksamheten kan överföras till ett pedagogiskt initiativ?

Vad görs ibland?

Finns det årstidsanknuten verksamhet? Vår, sommar, höst, vinter.

Vad kan barnen göra? Tänk - Tillit Till Barnen! Tänk Delaktighet.

Finns det något som borde/skulle berättas på museet - men som inte berättas?

Finns det en dold historia? Städning, mat...

Fundera över vem som gjorde vad. Tänk på: Genus, generation, etnicitet, klass.

Fundera över målgrupper, upplägg och innehåll i förhållande till vad det står i läroplanen.

Fundera över målgrupper, upplägg, innehåll i förhållande till museets specifika berättelse.

Visst är det möjligt att ur detta skapa en lärosal!

Här följer en sammanställning från Lgr11 av vad respektive ämne ska ge varje elev. Sätt samman information om vad en dag hos just Er innebär för skolans målsättning. De exempel som presenteras handlar om att inspirera till ”Tänk pedagogik-gör pedagogik!”

BILD

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,
- skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material,
- undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder,
- analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner.

Använd utställningarnas bilder, texter och gestaltning.

Kan Er berättelse gestaltas / byggas med föremål?

Hantverk och slöjd.

Gör!

ENGELSKA

Genom undervisningen i ämnet engelska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används.

Fundera över vad som förenar över gränser.

Tänk industrialism, industrialisering, arbetskrafts- och kunskapsinvandring.

HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP

Genom undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- planera och tillaga mat och måltider för olika situationer och sammanhang,
- hantera och lösa praktiska situationer i hemmet,
- värdera val och handlingar i hemmet och som konsument samt utifrån perspektivet hållbar utveckling.

Fundera över mat, hushåll och kretslopp. Dold historia?

Gör! Laga mat, baka, skörda, kompostera, samlar. Det behöver inte finnas en spis.

IDROTT & HÄLSA

Genom undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang,
- planera, praktiskt genomföra och värdera idrott och andra fysiska aktiviteter utifrån olika synsätt på hälsa, rörelse och livsstil,
- genomföra och anpassa utevistelser och friluftsliv efter olika förhållanden och miljöer,
- förebygga risker vid fysisk aktivitet samt hantera nödsituationer på land och i vatten.

Vad kan ske utomhus? Promenera. Klurigheter att finna och lösa.

Närområdet? Lär om Landskapskonventionen. Tänk helhet.

Lek! Gör!

MATEMATIK

Genom undervisningen i ämnet matematik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier och metoder,
- använda och analysera matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- föra och följa matematiska resonemang,
- använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

Gamla måttenheter, vikt, volym, avstånd, längd, bredd, omkrets, diameter...

Vilken matematik har använts i den historia som berättas?

Gör! Lek!

MODERNA SPRÅK

Genom undervisningen i ämnet moderna språk ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå och tolka innehållet i talat språk och olika slags texter,
- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där språket används.

Hur skrivs informationen på museet?

Språket just nu - på gatan, graffiti, i mobilen... hur kan det överföras till museet?

Skriv informationen på väggar, golv, QR koder...

MODERSMÅL

Genom undervisningen i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- använda sitt modersmål som ett medel för sin språkutveckling och sitt lärande,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- reflektera över traditioner, kulturella företeelser och samhällsfrågor i områden där modersmålet talas utifrån jämförelser med svenska förhållanden.

Traditioner och högtider - internationella, nationella, lokala.

Litteratur och författare.

Litterära former - prosa, poesi, essäer, tecknat, ljud...Läs!

Finns det kopplingar till Arbetslivsmuseets berättelse?

MUSIK

Genom undervisningen i ämnet musik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- spela och sjunga i olika musikaliska former och genrer,
- skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer,
- analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.

Arbetets musik. Ljud på museet? Maskiner? Djur? Rytmer. Ljud. Oljud. Tempo. Takt.

Använd instrument och skapa musik i överensstämmelse med museets ljud.

BIOLOGI

Genom undervisningen i ämnet biologi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda kunskaper i biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör hälsa, naturbruk och ekologisk hållbarhet,
- genomföra systematiska undersökningar i biologi,
- använda biologins begrepp, modeller och teorier för att beskriva och förklara biologiska samband i människokroppen, naturen och samhället.

Finns det jord att bruka? Djur att sköta? Sådd och skörd då och idag.

Arbetsmiljö då och nu. Arbetsplatsens miljöansvar.

FYSIK

Genom undervisningen i ämnet fysik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda kunskaper i fysik för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle,
- genomföra systematiska undersökningar i fysik,
- använda fysikens begrepp, modeller och teorier för att beskriva och förklara fysikaliska samband i naturen och samhället.

Museets teknik. Tillverkning? Arbetsprocess?

Gör!

KEMI

Genom undervisningen i ämnet kemi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda kunskaper i kemi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör energi, miljö, hälsa och samhälle,
- genomföra systematiska undersökningar i kemi,
- använda kemins begrepp, modeller och teorier för att beskriva och förklara kemiska samband i samhället, naturen och inuti människan.

Arbetsprocessens miljöpåverkan. Gör jämförelser då och nu, här och i världen.

Kemiska medel i produktionen och/eller produktionsledet?

GEOGRAFI

Genom undervisningen i ämnet geografi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen,
- utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen,
- göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor,

Landskapskonventionen:

<http://www.raa.se/om-riksantikvarieambetet/vart-internationella-arbete/europaradet/europeiska-landskapskonventionen/dokumentation/>

Se landskapet. Spår förr och nu. Vad berättar närmiljön.

Gör!

HISTORIA

Genom undervisningen i ämnet historia ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer,
- kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap,
- reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv,
- använda historiska begrepp för att analysera hur historisk kunskap ordnas, skapas och används.

Arbetslivsmuseets uppdrag!

Ideologi. Etik. Humanism. Solidaritet. Jämför då och nu, här och i världen. Bjud in till samtal och aktivitet. Ställ frågor. Gör påståenden. Samtala. Diskutera.

RELIGIONSKUNSKAP

Genom undervisningen i ämnet religionskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa,
- analysera hur religioner påverkar och påverkas av förhållanden och skeenden i samhället,
- reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet
- resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar utifrån etiska begrepp och modeller,
- söka information om religioner och andra livsåskådningar och värdera källornas relevans och trovärdighet.

Hur var förhållandet till tro och kyrka?

Sverige och världen. Religion och ideologi.

Skrivna böcker för tro.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,

- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Land ska med lag byggas.

Arbetslivsmuseets historia i dåtid, nutid och framtid.

Globalt perspektiv med likheter och olikheter.

Ord: Solidaritet, humanism, demokrati, allas lika värde, allas lika rätt.

SLÖJD

Genom undervisningen i ämnet slöjd ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formge och framställa föremål i olika material med hjälp av lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker,
- välja och motivera tillvägagångssätt i slöjdarbetet utifrån syftet med arbetet och utifrån kvalitets- och miljöaspekter,
- analysera och värdera arbetsprocesser och resultat med hjälp av slöjdspecifika begrepp,
- tolka slöjdföremåls estetiska och kulturella uttryck.

Något i arbetsprocessen som museet berättar om som kan göras idag?

Teknik i utveckling - synål, symaskin...

Museiting som kan berätta?

Gör!

SVENSKA

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera dessa.

För samtal. Ställ frågor. Använd litteraturen. Läs!

Skrivna, berättade, ritade utvärderingar.

Lek! Tipsrunda med gamla ord vars betydelse ska klargöras. Ex rullebör = skottkärra.

SVENSKA SOM ANDRASPRÅK

Genom undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- välja och använda språkliga strategier,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer,
- söka information från olika källor och värdera dessa.

Likheter och olikheter i språk.

Gör berättelsen på enkel svenska. Gestalta och dramatisera.

TECKENSPRÅK FÖR HÖRANDE

Genom undervisningen i ämnet teckenspråk för hörande ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- avläsa och förstå teckenspråk och olika slags teckenspråkiga texter,
- formulera sig och kommunicera på teckenspråk,
- använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda på teckenspråk,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang, samt
- reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser bland döva och andra teckenspråkiga i olika sammanhang och situationer, nationellt och internationellt.

Går det att överföras till museets utställningar, muntliga berättelse?

TEKNIK

Genom undervisningen i ämnet teknik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- identifiera och analysera tekniska lösningar utifrån ändamålsenlighet och funktion,
- identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar,
- använda teknikområdets begrepp och uttrycksformer,
- värdera konsekvenser av olika teknikval för individ, samhälle och miljö,
- analysera drivkrafter bakom teknikutveckling och hur tekniken har förändrats över tid.

Finns det något i museets berättelse kring teknik som kan omformateras till frågor att lösa på plats. Att experimentera kring. Att prova.

Det finns mycket teknik på Arbetslivsmuseerna. Använd den!

Statarmuseet som lärosal

- ett ideupplägg för formandet av pedagogisk verksamhet

Pedagogiska initiativ - formade ur följande:

- **Hanna, 8 år 1928 och Asta och Tore, nygifta 1952**
 - deras hem
 - trädgårdar och odlingar
 - uthuset med de gemensamma dassen, bak- och bykstugan samt det egna förrådet med höns, gris, kanin.

- **Egenproducerade utställningar**
 - Vad var statarsystemet?
 - Brytningstid – Invandringens betydelse för det skånska jordbruket
 - Den vita piskan – kvinnornas mjölkningsplikt
 - Jordens arbetare - jordarbete över årstid
 - Bak och byk - tvättens historia, vedeldad stenugn
 - Luffaren
 - I kamp för fattig mans rätt! – om stataren Nils Nilsson från Hyby – en bokens och fackföreningens man
 - Svenska Lantarbetareförbundets historia
 - Drängen Janne Larsson.
 - Tron gör underverk?
 - Jul bland statare och lantarbetare – nov-dec
 - Olika entreutställningar under året
 - Våga berätta! Liv & död, barn, kvinna, man samt *Land ska med lag byggas*.

- **Bevarande av gamla lantraser**
 - Grisar
 - En historisk resa i hönsgården
 - Ett historiskt skutt hos kaninerna

- **Arbetarebiblioteksmuseum med studiehem**

- **Den gröna verksamheten**
 - Plantskolan
 - Modern odling
 - Kryddträdgård - en global koppling

Museet arbetar kontinuerligt med att formge olika pedagogiska initiativ i nära samverkan med skolor. De olika programmen formas efter gruppens förutsättningar, önskemål samt årstid.

Välkommen

Museiområdet är öppet dygnet om.

Stenskulpturen

Samlingsplats för inledning med global koppling och egen medhavd sten.

Föreläsning

En gestaltad berättelse anpassad till grupp, ålder, förutsättningar, årstid som byggs med hjälp av fakta, fantasi, lek, drama, ting och/eller enkel svenska - historien om statarsystemet och förindustriell tid.

Studiebesök

Föreläsning och rundvandring på museet.

Statarliv - en historisk verkstad för alla sinnen.

Praktiskt arbete med utgångspunkten i statar- och lantarbetarfamiljens vardag. Hemmet, djuren, jordarbete med årstidsanpassning. Reflektioner kring dagens samhälle, människors olika levnadsvillkor, manligt, kvinnligt, tradition, ett hållbart resursstarkt samhälle. En viktig del i arbetet är tiden och tystnaden – men också leken och hantverket. Övernattning i enkel form.

Statarmuseet med Torup som lärosal.

Ett program för större grupper. Klasserna delas. Helheten ges i en blandning av teori och praktik. Hem, jord och djur samt profileringar i enlighet med museets övriga program.

Statarspåret

En 2 km tvärvetenskaplig promenad med inspiration från Landskapskonventionen. Över ängen, via Dansbanestigen genom Bokskogen, förbi magasinet, slottet, stallarna och åter till Statarmuseet via Mjölkerskevägen eller Den förbjudna vägen.

Historiska klurigheter och frågor

Med anknytning till museets historia ordnas tematiska tipsrundor, sök & finn lekar, rebusar, tvärvetenskapliga klurigheter och göranden i syfte att vidga seendet, våga, väcka nyfikenhet, samtala och få svar.

Julstök på Statarmuseet

I museets traditionsenligt julpyntade hem är det pepparkaksbak i vedeldad spis, pysselhörna med högläsning och krafttag! samt trivsamt stund med mjölkchoklad, smörgåsberg och/eller risgrynsgröt. Besök hos djuren.

Tron gör underverk?

Med utgångspunkten i statarnas och lantarbetarnas förhållande till religiös tro och kyrka.

I kamp för fattig mans rätt

Möt litteraturen genom Nils Nilsson, stataren från Hyby som vigde stor del av sitt liv åt att dela med sig av sitt läsintrasse och sitt fackliga engagemang.

En resa i tiden med Karla och Hulda

En del i museets alla program kan vara ett dramatiserat möte med Karla, Karl och Hulda från 1920. De berättar, jämför och ställer i dagen det som de sett från sin plats i himlen.

Att arbeta eller gå i skolan...?

Karla berättar om sin och sina barns skoltid i Torups småskola som öppnades 1863. Inleds med promenad utmed gamla skolvägen genom Bokskogen.

En historisk tugga

Matlagning och bakning i och på vedeldad spis, konservering, syft- och saftning, torkning, inläggning med grunden i miljö, ekologi, näringslära och hållbarhet. Ekologiskt.

Krafttag på Statarmuseet!

Handens kraft och idén ”man tager vad man haver” och gör något av det. Års- och högtidsanpassat. Inne och ute.

Marknadsföring

En bild säger mer än tusen ord...

Gör en första sida med entusiasmerande bilder och sammanfattande text.

Bilägg information om hur Ert / Era pedagogiska program är uppbyggda.

Tillför de punkter i Lgr11:s syfte som har kopplingar till uppläggen. Bör visa att stunden hos Er uppfyller många delar av dess syfte och mål. Väl förvaltat tid helt enkelt.

Ge en noggrann vägbeskrivning med eventuella möjliga alternativ.

Vad gäller prissättning och exakt utformning rekommenderar vi personlig kontakt.

Skapar en dialog, ger en känsla av omsorg samt visar på ett ansvarstagande från museets sida.